

Lelki morzsák – 16

Tångagärde – Téli éjszaka

Vízkereszt ünnepe utáni utolsó vasárnap

„Jézus feléjük fordult, megdorgálta őket, és ezt mondta: Nem tudjátok, milyen lélek van bennetek” (Lukács ev. 9,55)

Az ókori világ egyik ránk maradt értékes emlékéen, a delphoi templomon a következő felirat volt olvasható: „Ismerd meg önmagad”. (Gnóthi szeauton) Ez a bölcsesség évezredek távolából köszön most ránk, ma is érvényesen és aktuálisan. Az önismerettel általában két élethelyzetben kezd el foglalkozni az ember. Egyrészt akkor, amikor valami nem kívánt életállapotba (krízisbe) kerül, másrészt akkor, amikor már mindent elért, de mégsem érzi jól magát a bőrében.

Igénk előzménye, hogy Jézus a tanítványaival Jeruzsálemben készült. Megkérte kettejüket, Jakabot és Jánost, hogy menjenek előre és keressenek szállást abba a faluba, ahova majd várhatóan a többi tanítvánnyal megérkezik estére. Ez éppen egy samáriai falu volt, ahol az ősi viszály miatt nem fogadták be őket. A szállást kereső tanítványok reakciója, hogy feldühödve megkérdezik: „Uram, akarod-e, hogy ezt mondjuk: Szálljon le tűz az égből, és égesse meg őket?” Erre hangzik el Jézustól a szomorú válasz: “nem tudjátok, milyen lélek van bennetek”.

Miről van szó? A tanítványok önérzetét és büszkeségét sérti a visszautasítás. Megneheztelnek, és azonnal bosszúért kiáltanak, mondván pusztítsuk el őket, mert megsértettek minket.

Döbbenetes ez a gyilkos indulat azoktól, akik már három éve követik Jézust, hallgatva tanításait, látva cselekedeteit és megélve az egész lényét átjáró megbocsátó és megértő szeretet lelkiségét. Talán maguk sem gondolták, hogy van még ilyen gyilkos indulat bennük. Sajnos igen! Azt, hogy mi van az ember lelkének mélyén, akkor derül ki, amikor a komfortzónájából kibillen, amikor pallérozatlanul zsigerből és ösztönösen reagál egy számára nem kívánt helyzetre, például a visszautasításra.

Az Örökkévaló nagy kegyelme, hogy belekerülünk ilyen helyzetekbe és világosságra kerülhet ez a bennünk lévő „sötét” oldal is. Bizony vannak olyan személyiségtartalmaink, amiket csak a krízis tud előhozni belőlünk. Jó és áldásos, ha valaki ezzel szembe találja magát, mert ez tudja elindítani a változást és a fejlődést. Korunk embere ebben is elkényelmesedett. Nincs türelme az érlelődésre, mindent azonnal akar és lehetőleg sokat. Pedig az anyagi világba süllyedő, a főként vagy csupán fizikai síkon tájékozódó ember szellemileg könnyen elalszik és a szellemi erői valamint képességei elsorvadnak és öncélúvá válnak. A keresztény lét többek között annak a felismerését is jelenti, hogy nem magamért élek, hanem felelős vagyok a másiekért. Azért is, aki másként más, mint ahogy szeretném, aki nem a szánk íze szerint más, sőt talán a mássága irritálóan és kellemetlenül hat ránk.

A „tanítvány” elnevezés akkor is és ma is kifejezi, hogy ez egy olyan lét-állapot, melynek lényege a tanulás és következménye a fejlődés. Ebben az életen át tartó folyamatban, - melyben nemcsak a jó pap tanul holtáig -, a nem kívánt helyzetek kikényszerítik annak a felismerését, hogy ami történik velünk az egyben értünk is történik. Talán horizontálisan nézve nem jó az a helyzet, amibe kerültünk, de valamit kezdenünk kell vele ahhoz, hogy tovább tudjunk lépni. Szabad hinnünk, hogy a Gondviselő nem ellenünk, hanem értünk engedi meg azt, ami megtörténik velünk! Az ellustuló elme és a felszínessé váló érzésvilág elveszíti az integráló és feldolgozó képességét. A tanítványok dühös reakciója megmutatta, hogy valójában mi lakik bennük. Reakciójuk egyfajta tünetként hozza felszínre, hogy milyen nagy feladat áll előttük önmaguk megismerése terén is, mert bár sok mindent átéltek Jézus közelében, a Mester szavai mégis kijózanítóak: „nem tudjátok, milyen lélek van bennetek”.

Ez az Ige most minket szólít meg, akik az erőterébe kerültünk e kérdésnek, hogy vajon bennem-bennünk milyen lélek van? Vajon van-e bátorságunk, hogy magunkra vegyük Jézus szavait? Jó és örömteli, ha valaki azt tudja mondani: kérlek, taníts Mester, mert nem ismerem még önmagam, és nem tudom igazán, hogy milyen lélek van bennem.

Dr. Pöcze István (2021)